

Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka

**Stowarzyszenie Historyków Sztuki – Oddział Krakowski
Sekcja Sztuki Nowoczesnej**

zapraszają na prelekcję Justyny Michalik

**„Wystarczy zrobić tylko pierwszy krok...
Happeningi i Teatr Happeningowy Tadeusza Kantora
– opis i analiza krytyczna zjawiska”**

Prowadzenie: Anna Baranowa

**28 lutego, godz. 19:00,
Archiwum Cricoteki, ul. Kanonicza 5
wstęp wolny**

Happeningowa replika *Tratwy Meduzy Géricaulta* w ramach czteroczęściowego *Panoramicznego Happeningu Morskiego* w łazach nad Morzem Bałtyckim, 23 sierpień 1967, fot. nieznaną

Po powrocie z pobytu w Nowym Jorku (1965 r.) gdzie Tadeusz Kantor poznał twórczość światowej sławy happenerów, zajmował się happeningiem przez kolejnych 6 lat – do 1971 roku. Był to w jego twórczości bardzo intensywny okres poświęcony nie tylko happeningowi – przez cały czas, jak się okazało, szukał wtedy najlepszego sposobu do wyrażenia, przedstawienia swojej koncepcji sztuki teatralnej, co koniec końców udało mu się w pełni dopiero kilka lat później. I właśnie temu okresowi w jego twórczości – czasowi eksperymentów i poszukiwań poświęcone będzie to wystąpienie. Podczas prelekcji w skrócie omówione i poddane interpretacji zostaną happeningi i działania happeningowe realizowane przez Tadeusza Kantora – począwszy od *Happeningu-Cricotage*, który odbył się w 1965 roku w Warszawie oraz słynnej *Linii podziału*, która miała miejsce kilka dni później w siedzibie krakowskiego Stowarzyszenia Historyków Sztuki, poprzez kolejne akcje tego typu, łącznie

z realizacją jego idei Teatru Happeningowego, czyli *Kurkę Wodną* z 1967 roku, aż po czwartą wersję *Lekcji anatomii wedle Rembrandta* – ostatni happening artysty zorganizowany w październiku 1971 roku w Norwegii.

Omówienie wybranych realizacji pozwoli pokazać to, w jaki sposób Kantor wykorzystywał formułę happeningu w swoich poszukiwaniach artystycznych, jak jego działania korespondują ze zjawiskiem happeningu na świecie oraz jakie miejsce zajmują na tle tego typu działań podejmowanych przez innych artystów w Polsce.

Szczególnie ciekawe w tym kontekście wydają się eksperymenty formalne, które pozwoliły Kantorowi wejść do grona najważniejszych, światowych twórców happeningu – czego wyrazem jest jego udział w międzynarodowej wystawie *Happening und Fluxus – Materialien 1959-1970*, zorganizowanej w 1970 w Kölnischer Kunstverein w Kolonii, która prezentowała dokumentację ok. 500 najważniejszych wydarzeń happeningowych i stanowiła podsumowanie i symboliczne zakończenie historii tego nurtu.

Niezwykle istotnym kontekstem dla omawianych działań Kantora będzie *performance art*. Działania performatywne są ważnym kierunkiem badań współczesnej humanistyki, a performans jest dziś jedną z najczęściej wykorzystywanych praktyk artystycznych. Z całą pewnością korzeni zwrotu performatywnego upatrywać należy w happeningu lat 60.

Justyna Michalik – absolwentka polonistyki, teatrologii oraz podyplomowych studiów zarządzania kulturą UJ. Współredaktorka licznych wydawnictw dotyczących życia i twórczości Tadeusza Kantora m.in. *Tadeusz Kantor i artyści Teatru Cricot 2* (Cricoteka 2009), *Szewcy Tadeusza Kantora* (Cricoteka 2010), *Umarła klasa. Seans Tadeusza Kantora. 1975-1979*, (Cricoteka 2011). Współtwórczyni wystaw i współredaktor katalogów wystaw Tadeusza Kantora w Polsce i za granicą, m.in. *Od „Małego dworku” do „Umarłej klasy”* w Muzeum Narodowym we Wrocławiu (2010), *Tadeusz Kantor – polski awangardysta i reformator teatru*, Kumu Art Museum, Tallin (2011), *Tadeusz Kantor. Malarstwo. Teatr*, Narodowa Galeria Sztuki w Wilnie (2012). Autorka artykułów: *Kalendaria życia i twórczości Tadeusza Kantora. Próba charakterystyki specyficznej formy wydawnictw i ich znaczenie w kontekście tworzenia programu muzeum Tadeusza Kantora* (w:) *Zarządzanie w Kulturze – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Tom 12, Kraków 2011 oraz *Happening według Kantora*, (w:) *Tadeusz Kantor. Malarstwo. Teatr* katalog wystawy w Narodowej Galerii Sztuki w Wilnie, Wilno 2012. Stypendystka Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2013). Od 2008 roku współpracuje z Cricoteką.

Zrealizowano w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

cricoteka

STOWARZYSZENIE
HISTORYKÓW SZTUKI
O D D Z I A Ł
K R A K O W S K I